

УДК 37.378

**АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ В ПЕРІОД
ПАНДЕМІЧНИХ ВИКЛИКІВ**

*Левченко Я.С., PhD, доцент,
slavalevcenko1984@gmail.com
Прилуцька Л.А., к.і.н., доцент,
sci_khadi@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Дванадцятого серпня 2015 року Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» [1].

Ключовими аспектами нового положення є надання права на участь у програмах академічної мобільності усім учасникам освітнього процесу; чітке визначення видів та форм академічної мобільності; закріплення принципу перезарахування отриманих кредитів на основі Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), зокрема шляхом порівняння змісту навчальних програм, а не назв курсів; збереження місця навчання та стипендії для студентів та місця роботи для працівників закладів вищої освіти (ЗВО), котрі беруть участь у програмах академічної мобільності [2].

Порядок здійснення академічної мобільності усіма учасниками освітнього процесу є важливим кроком у процесі імплементації Закону України «Про вищу освіту» [3] та створення дієвого інструментарію для інтернаціоналізації українських вищих навчальних закладів.

Академічна мобільність – це можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи провадити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти або науковій установі на території України чи поза її межами, що надає можливість студентам, аспірантам, викладачам брати участь у різноманітних освітніх та дослідницьких програмах [4].

В дослідженні [5] зазначено, що академічна мобільність є основою інтернаціоналізації вищої освіти, а найбільш важливим її елементом є студенти, які перетинають кордони задля бажання здійснити зміни у власному житті та прагнення познайомитися з більш цікавими перспективами. В період пандемічних викликів саме це спрямування потерпає чи не найбільше. ЗВО підлаштувалися до ситуації, яка склалася. Так, один з провідних ЗВО України, Львівська

політехніка – флагман серед ЗВО у рейтингу Топ-100 за рівнем академічної мобільності констатує, що в цілому мобільність здійснюється on-line (так звана «virtual mobility»). Такий досвід нічим не відрізняється від дистанційного навчання та викладання.

«Virtual mobility» не замінює «real mobility», але створює необхідні умови для ефективної організації спільного навчання студентів з навчальних закладів різних країн. «Virtual mobility» – це форма взаємодії між університетами, яка виникла на стику цифрового, дистанційного навчання та міжнародної співпраці [6].

За результатами проведеного детального аналізу діяльності закладів вищої освіти [5] встановлено, що одним із перспективних напрямів інтернаціоналізації університету є перехід від «real mobility» до «virtual mobility», яка заснована на комунікації в інформаційно-освітньому середовищі.

Проте в рамках такого вектору простежується зниження зацікавленості студентів стосовно навчання за кордоном. А деякі зі студентів взагалі відкладають вступ на наступні роки. Навряд чи «virtual mobility» може повноцінно замінити «real mobility». Керівні офіси Erasmus поки не дають жодних вказівок до подальших дій. Тому можна впевнено стверджувати, що за даним напрямком поки що взята пауза.

Література:

1. Постанова № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-п#Text> (дата звернення 20.03.2021)
2. Академічна мобільність : веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist> (дата звернення 20.03.2021)
3. Закону України «Про вищу освіту» : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 20.03.2021)
4. Про академічну мобільність студентів та аспірантів Львівської політехніки в умовах корона вірусу : веб-сайт. URL: <https://lpnu.ua/news/pro-akademichnu-mobilnist-studentiv-ta-aspirantiv-politekhniky-v-umovakh-koronavirusu> (дата звернення 20.03.2021)
5. Грищенко І. М., Кизимчук О. П., Шевченко О. О. COVID-19: проблеми та перспективи інтернаціоналізації ЗВО. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2020. № 3 (147). С. 11-22. DOI: <https://doi.org/10.30857/2413-0117.2020.3.1>
6. Humena O., Pichyk K., Chovnyuk L. Virtual mobility as innovative approach in education: веб-сайт. URL: https://www.researchgate.net/publication/348555805_VIRTUALNA_MOBILNIST

AK INNOVACIJNIJ PIDHID U NAVCANNI VIRTUAL MOBILITY AS INNOVATIVE APPROACH IN EDUCATION (дата звернення 20.03.2021)

УДК 378.147

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ:
ПАНДЕМІЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ**

*Левченко Я.С., PhD, доцент,
slavalevcenko1984@gmail.com*

*Шершенюк О.М., к.е.н., доцент,
sheralyona@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

18 березня 2021 року – рік з моменту проголошення пандемії COVID-19 в Україні та впровадження загальнодержавного карантину.

Пандемія COVID-19 в значній мірі вплинула на функціонування всіх галузей економіки і освітні процеси світу. Наше покоління освітян ще не стикалося з подібними зовнішніми викликами. Карантин, локдаун, дистанційна освіта... Багато нових слів було освоєно, значення яких всі відчували практично.

В зв'язку із тяжкою епідеміологічною ситуацією всі навчальні заклади (без винятку) змушені були перейти на дистанційну форму навчання та підготовки. Педагоги, вчителі, студенти та учні змушені були перейти та адаптуватися до дистанційного освітнього процесу. І все б нічого, та перехід мав бути миттєвий, стрімкий, в обмежений період. Педагог мав бути на постійному зв'язку з учнем за допомогою освітніх платформ, месенджерів, соціальних мереж і т.д. В будь-який час учень міг написати викладачеві з проханням пояснить матеріал, якщо останній не зрозумілий, або якщо під час освітнього процесу виникли проблеми з Інтернет з'єднанням і студент чи учень не зміг бути присутнім. Велика кількість викладачів та вчителів не змогли впоратися з викликами, які виникли, та змушені були залишити заклади освіти. Лєвова частка таких викладачів – люди поважного віку, для яких освоєння новітніх технологій викладання в такі короткі строки стало справжнім викликом.

Проте, є і зворотна сторона даної ситуації. Період пандемії надав нові можливості для навчання та прискорення багатьох процесів. Всі учасники освітнього процесу отримали можливість перепідготуватися, перелаштуватися, перегрупуватися. Викладачі та